

Bredbandsstrategi Östersunds kommun 2014-2020

Innehåll

1.	Inledning	5
1.1.	Bakgrund.....	5
1.2.	Syfte	5
1.3.	Generell fakta om bredbandskommunikation	5
1.4.	Målgrupp.....	5
1.5.	Metod.....	5
2.	Strategi	6
2.1.	Övergripande vision.....	6
2.1.1	Vision för bredband i Östersunds kommun	6
2.2.	Mål på flera nivåer.....	6
2.2.1	Förhållningssätt till europeisk, nationell och regional bredbandsstrategi	6
2.2.2	Mål	6
2.3.	Framgångsfaktorer	7
2.4.	Kommunens roll	7
2.5.	Nytta med bredband	7
2.6.	Främjande av konkurrens	7
3.	Nuläge.....	8
3.1.	Uppföljning av IT-infrastrukturprogram 2005-2013	8
3.1.1	IT-och informationssäkerhet	8
3.1.2	Prioriterade orter	8
3.1.3	Insatser och utbildningar för att stötta företagen	8
3.1.4	Planering av infrastruktur.....	8
3.1.5	Informationsinsatser.....	8
3.2.	PTS uppföljning av regeringens bredbandsmål.....	8
3.2.1	Tolkning av de nationella målen.....	8
3.2.2	Uppföljning genom kartläggning.....	8
3.2.3	Omfattas inte av kartläggningen.....	8
3.3.	Faktisk tillgång till bredband.....	9
3.4.	Jämkrafts utbyggnadsplaner för bredband	9
3.5.	Telias ut- och ombyggnadsplaner för bredband	10
3.6.	Tele2s ut- och ombyggnadsplaner för bredband.....	10
3.7.	Teracom (Comet Networks) ut- och ombyggnadsplaner för bredband	10
3.8.	Skanovas ut- och ombyggnadsplaner för bredband.....	10
3.9.	Telenors ut- och ombyggnadsplaner för bredband	11
3.10.	Tre:s ut- och ombyggnadsplaner för bredband	11
3.11.	Tillgängliga stödformer för finansiering	11
3.11.1	Kanalisationsstöd	11
3.11.2	Post och Telestyrelsen(PTS)	11
3.11.3	ROT-avdrag	11
3.11.4	Bygdemedel	11
3.12.	Stöd kopplade till strukturfonder.....	12
3.12.1	Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (Tillväxtverket)	12

3.12.2	Landsbygdsprogrammet (Jordbruksverket)	12
3.12.3	Leader (Jordbruksverket)	12
4.	Handlingsplan	13
5.	Uppföljning och utvärdering	15
5.1.	Mätplan.....	15
5.1.1	Syfte med mätplanen	15
5.1.2	Mål med mätplanen	15
5.1.3	Parametrar som bör följas upp.....	15
5.1.4	Metoder.....	15
5.1.5	Tidplan	15
6.	Referenser och källförteckning	16
6.1.	Referenser	16
6.2.	Källförteckning	17

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Östersunds kommun ser bredbandsinfrastruktur som en viktig förutsättning för medborgare, tillväxt, näringsliv, levande landsbygd, och utveckling av kommunal verksamhet. En länsgemensam strategi förordar att varje kommun ska ta fram sin egen bredbandsstrategi och därför har en projektgrupp utsetts med uppdrag att leda arbetet att ta fram en bredbandsstrategi för perioden 2014-2020.

Projektgruppen har upphandlat konsulttjänst från Sigma IT Management Sweden AB för att ta fram ett förslag till bredbandsstrategi.

1.2. Syfte

Bredbandsstrategin skall vara:

- Ett stöd för planering på lång och kort sikt
- Ett stöd vid prioriteringar
- En vägledning i dialog med kommersiella aktörer
- Ett verktyg för marknadsföring av kommunen
- Ett underlag för information till kommunmedborgarna

1.3. Generell fakta om bredbandskommunikation

Post och Telestyrelsen (PTS) definierar bredband som en accessteknik vars snabbaste abonnemang ger överföringshastighet nedströms om minst 1Mbit/s i genomsnitt.

Framtiden medför ett ständigt ökat behov av bandbredd. Optofibernet är en förutsättning för att bredbandstekniken skall kunna utnyttjas fullt ut. Trådlösa nät är ett viktigt komplement men har fysiska begränsningar och kräver en bakomliggande fast infrastruktur (optofiber) för högre hastigheter (LTE/4G).

Idag når optofibernet fram till telestationerna där kopparkabel tar vid och dit alla slutkunderna är anslutna. Telestationerna utgör en begränsning i två avseenden. Dels har kopparkabeln rent fysiskt begränsad kapacitet, dels ägs/kontrolleras kabeln oftast av en aktör och motsvarande situation råder även för t.ex. kabelTV-bolag.

En betydande del av tekniken för bredband idag är xDSL. Via kopparledningarna sänds signalen med modem som kan ge bandbredder upp till 20 Mbit/s. Hastigheten avtar med avståndet från telestationen och sjunker ned till ca 2 Mbit/s på ett avstånd av 6 km.

1.4. Målgrupp

Bredbandsstrategin riktar sig främst till tjänstemän och förtroendevalda i Östersunds kommun. Den kommer att fungera som ett verktyg för att uppnå de beslutade målen.

Målgruppen för de effekter som bredbandsstrategin strävar mot är slutkunder och marknadens aktörer, dvs brukare, användare, kunder, privatpersoner, företag och operatörer och tjänsteleverantörer.

1.5. Metod

Följande arbetsmetoder har använts i arbetet:

- **Avstämning av nuläge med projektgruppen**

Uppstartsmöte med projektgruppen där avstämning av nuläget gjordes och formerna för det fortsatta arbetet beslutades.

- **Inventering av nuläge avseende tillgång på bredband**

Inventering av nuläget har gjorts. Vi har dels tagit del av statistik från Post- och Telestyrelsen, PTS, samt ställt frågor kring fast infrastruktur, dvs. fiber- och kopparnät till Jämtkraft, Skanova och Teracom. När det gäller trådlös/mobil kommunikation har frågor ställts till TeliaSonera och Tele2.

- **Granskning av kommunens visioner och mål**

Befintliga styrdokument har granskats.

- **Intervjuer**

Intervjuer har genomförts med Anette Tandberg regionchef för Företagarna Jämtland/Härjedalen, Ola Toftegaard regionchef för Svenskt Näringsliv, Ing-Marie Jirhed regionchef Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Bengt Marsh, kommundirektör, Bert-Olof Åkerström f.d. biträdande kommundirektör samt AnnSofie Andersson kommunalråd.

- **Workshop**

En workshop med förtroendevalda, näringslivsrepresentanter och tjänstemän har genomförts för att definiera mål och aktiviteter som ska ligga till grund för bredbandsstrategin.

- **Sammanställning av strategidokument har skett**

Förslaget har varit på remiss hos projektgrupp, workshopdeltagare och de intervjuade.

2. Strategi

2.1. Övergripande vision

Visionen och målen som fastställs i bredbandsstrategin stödjer kommunens övergripande vision:

”Ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund är den gemensamma, grundläggande visionen för Östersunds utveckling och utgångspunkten för det långsiktiga politiska arbetet”.

För att skapa en positiv och framgångsrik samhällsutveckling är det viktigt att lyfta fram de områden som är de viktigaste ur ett tillväxtperspektiv – öka befolkningen, öka antalet arbetstillfällen och öka antalet besökare.

Bredbandsstrategin för Östersunds kommun är en bidragande faktor till att ovanstående ambition lyckas.

2.1.1 Vision för bredband i Östersunds kommun

Östersunds kommun – den tillgängliga och attraktiva kommunen.

Det ska vara attraktivt att bo, vistas och arbeta i Östersunds kommun och därför är goda kommunikationsmöjligheter en förutsättning.

- Du kan bo var du vill i Östersunds kommun, tekniken finns överallt – vid sjö, i skog och i stad.
- Bredbandskommunikation är en möjliggörare.
- Företagarna har kommunikationsmöjligheter i världsklass.

2.2. Mål på flera nivåer

2.2.1 Förhållningssätt till europeisk, nationell och regional bredbandsstrategi

- Europeisk nivå – Digital agenda för Europa
- Nationell nivå – IT i människans tjänst- en digital agenda för Sverige
- Regional nivå – Regionala bredbandsstrategin för Jämtlands län
- Kommunal nivå – Bredbandsstrategi för Östersunds kommun

EU har vid ett flertal tillfällen uttryckt vilja att utveckla Europa med bredband och tjänster inom handel, utbildning och övriga offentliga tjänster.

I regeringens bredbandsstrategi för Sverige 2020 presenteras tre delmål som tillsammans syftar mot det övergripande målet att Sverige ska ha bredband i världsklass:

- År 2020 bör 90 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s
- År 2015 bör 40 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.
- Alla hushåll och företag bör ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband.

I ”Bredbandsstrategi för Jämtlands län mot 2020” uttrycks följande mål:

- Alla hushåll och företag bör ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband.
- I länets alla samhällen och byar ska åtkomst till bredband i någon form finnas senast år 2020.
- Minst 90% av alla hushåll och företag ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s och resterande cirka 10% ska ha minst 10 Mbit/s år 2020.
- Redan år 2015 bör 40% ha tillgång till bredband med den hastigheten.

Östersunds kommun stödjer i sin bredbandstrategi de nationella och regionala målen. Kommunen har brutit ned dessa mål för att skapa största nytta för kommunens intressenter. Kommunen kommer också att verka för att bredbandsfrågan beaktas i kommunens övriga planer, program och strategier.

2.2.2 Mål

Förutom de nationella och regionala målen har Östersunds kommun följande mål:

Tillgänglighet för alla

För att nå detta mål ska kommunen verka för att uppnå följande delmål:

- Alla fasta hushåll och arbetsställen ska ha tillgång till bredband. 2015 bör 40% ha tillgång till minst 100 Mbit/s och 2020 ska 100% ha tillgång till minst 100 Mbit/s. Detta gäller såväl uppströms som nedströms.
- Alla som bor, verkar och vistas i Östersunds kommun bör ha tillgång till Internet för enklare tjänster oavsett var de befinner sig.
- Bredbandsutbyggnad ska prioriteras både i staden, tätorterna och på landsbygden.

- Vid nyetablering av bostäder, kommersiella fastigheter, arbetsställen mm. ska bredband anslutas.

God konkurrenskraft för företagen

För att företagen ska ha god konkurrenskraft lokalt, nationellt och globalt krävs tillgång på minst 100 Mbit/s.

Ökad medborgardialog, kommunikation och inflytande

Med god tillgång till bredband kan medborgarna påverka sin situation i kommunen på ett bättre sätt. Det blir även enklare för kommunen att informera och kommunicera oavsett medborgarens språk.

Ökad och förbättrad service

Ju mer tjänster som digitaliseras desto mer resurser kan frigöras till annat. Med god tillgång till bredband kan kommunen:

- Minska handläggningstiderna och frigöra tid till att förbättra kvaliteten på tjänsterna.
- Erbjuder medborgarna behovsanpassad service.

Tillgång till bredband i samtliga besöksanläggningar

Besöksnäringen är viktig för Östersund och besökare har en förväntan att kunna vara uppkopplade.

2.3. Framgångsfaktorer

Vid benchmark med andra kommuner har nedanstående lyfts fram som framgångsfaktorer. Dessa stöds av de synpunkter som kommit fram i intervjuer och vid genomförd workshop.

- Finansieringsmöjligheter
- Starkt engagemang från kommunens ledning i ord och handling t.ex. genom att samverka i forum på nationell nivå
- Intern resurs som äger frågan och har ett helhetsgrepp
- Förtydliga ansvar och befogenheter
- Intern upphandlingsresurs
- Tydlig strategi och tillgång till ekonomiska resurser
- Samverkan med övriga kommuner i länet vad gäller finansieringsstöd
- En levande handlingsplan som följs upp och uppdateras årligen

2.4. Kommunens roll

Kommunen har tre olika roller – planerare, initiativtagare och samordnare.

Planerare: Ta fram strategi och handlingsplan som följs upp och revideras årligen.

Initiativtagare: Utifrån sin roll som fastighetsägare

och leverantör av kommunala tjänster underlätta samt bidra till ett ökat behov av bredband. Stimulera utveckling av nya tjänster och att infrastruktur etableras.

Samordnare: Bevaka utvecklingen inom området och samverka inom t ex finansiering, teknik och behovsutveckling. Delta i forum och satsningar som görs av olika aktörer inom området såväl inom kommunen, i regionen som landet i helhet.

Därutöver är kommunen även markägare och tillståndsgivare.

2.5. Nyttan med bredband

För att kunna sköta arbetet på ett flexibelt sätt kommer kraven på mobilitet att öka. För hushåll och företag är tillgång till bredband en viktig faktor.

Exempel på nyttor:

- Rörlighet i arbetet och dess villkor
- Utbildningsmöjligheter på distans
- Friare bosättningsmöjligheter
- Ökad tillgång till kommersiella e-tjänster
- Ökad tillgång till samhälleliga e-tjänster
- Ökad tillgänglighet till service
- Enklare att utveckla företag
- Bättre förutsättningar för besöksnäringen
- Större möjlighet för medborgarinflytande

2.6. Främjande av konkurrens

Kommunen kan bidra till en bra marknadsutveckling genom insatser i rollen som planerare, initiativtagare, samordnare samt som markägare och tillståndsgivare.

Klargör kommunens policy, rutiner och villkor vad gäller:

- Åtkomst till kommunens mark och tillstånd för grävning.
- Entreprenadarbeten inom kommunen.
- Grävsamordningsprocessen

3. Nuläge

3.1. Uppföljning av IT-infrastrukturprogram 2005-2013

I uppdraget ingick inte att följa upp Östersunds kommuns IT- infrastrukturprogram 2005-2013 men bedömdes ändå som relevant information för nuläget. Då det inte finns någon status- eller lägesrapport formulerades ett antal frågor till projektgruppen och resultatet redovisas nedan.

3.1.1 IT-och informationssäkerhet

”Samhällets krisberedskapsförmåga ska så långt som det är möjligt tillgodoses genom robusthet i näten. I förhandlingssituationer med leverantören gäller att hänvisa till gällande lagstiftning samt föreskrift från Post & Telestyrelsen (PTS) och Krisberedskapsmyndigheten (KBM). I detta ingår bland annat krav på fysisk säkerhet i de teknikutrymmen som etableras.”

Östersunds kommun kan inte svara på om detta uppfylls.

3.1.2 Prioriterade orter

I programmet definierades de prioriterade orter som skulle byggas av Jämtkraft. Av de orterna är ett antal av olika anledningar inte anslutna till fibernätet. Däremot finns en s.k. avlämningspunkt i anslutning till orten. Se även bilaga 1, Prioriterade orter.

Östersunds kommun har ingen egen dokumentation vilket innebär att avstämningen är gjord utifrån Jämtkrafts uppgifter.

3.1.3 Insatser och utbildningar för att stötta företagen

De insatser som är genomförda inom utbildningsområdet är, förutom information via nyhetsbrev till landsbygden, lotsärenden mot specifika företag och en företagsträff.

3.1.4 Planering av infrastruktur

”Kommunerna ska bland annat komplettera IT-infrastrukturprogrammen med en beskrivning av hur planeringen av IT-infrastruktur samordnas med planprocessen enligt plan- och bygglagen”.

Befintliga fiberläggningar finns dokumenterade på grundkartan. Östersunds kommun uppger att bredbandsförsörjning inte behandlas särskilt i planbeskrivningar som t.ex. vatten/avlopp, gator, el och tele.

3.1.5 Informationsinsatser

Medborgarna har informerats via kommunens bredbandsida. Inga övriga informationsinsatser har genomförts.

3.2. PTS uppföljning av regeringens bredbandsmål

3.2.1 Tolkning av de nationella målen

Det nationella målet ”År 2020 bör 90 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s” tolkas av PTS på följande sätt:

Stadigvarande befolkning och fasta verksamhetsställen ska på kort tid och utan särskilda kostnader kunna beställa ett Internetabonnemang som i vart fall under förhållandevis gynnsamma omständigheter medger en överföringskapacitet på 100 Mbit/s nedströms (d.v.s. den teoretiska överföringshastigheten).

3.2.2 Uppföljning genom kartläggning

Målet mäts som tillgång till fibernät eller uppgraderade kabeltv-nät det vill säga tillgång till accesstekniker vars snabbaste abonnemang idag ger en genomsnittlig faktisk överföringshastighet på över 50 Mbit/s nedströms.

Tillgängligheten till infrastruktur och tjänster för elektronisk kommunikation följs regelbundet upp av PTS. Underlag om täckning begärs årligen in från Sveriges samtliga nätägare, kommunikationsoperatörer och tjänsteleverantörer.

Informationen från aktörerna matchas sedan med Statistiska centralbyråns (SCB:s) geografiska rutnät över Sveriges befolkning och arbetsställen. Det insamlade underlaget utgör tillsammans med ett antal antaganden grunden för kartläggningen.

PTS kartlägger endast tillgång till bredband vid hushåll och arbetsställen – dvs. vid fasta punkter. Mobilnät som medger bredband ingår i kartläggningen om de täcker hushåll och arbetsställen. Detta ska inte sammanblandas med tillgången till mobilt bredband i bemärkelsen att bredbandet kan användas överallt där det finns täckning.

3.2.3 Omfattas inte av kartläggningen

I Sverige bor och arbetar det människor på ca sex procent av den totala landytan. Det innebär att bredbandskartläggningen inte undersöker tillgången till bredband på ca 94 procent av Sveriges yta där stadigvarande bostäder (hushåll) och fasta verksamhetsstäl-

len (arbetsställen) saknas.

Bredbandskartläggningen kartlägger inte mobil bredbandstäckning eller yttäckning, dvs. täckning längs vägar, i fritidshusområden och på andra platser där stadigvarande bostäder (hushåll) och fasta verksamhetsställen (arbetsställen) saknas.

3.3. Faktisk tillgång till bredband

PTS kartläggning av bredbandstillgång i Östersunds kommun visar att 68% av befolkningen har tillgång till 50 Mbit/s eller mer. Motsvarande siffra för arbetsstäl- len är 66%. Se även bilaga 2, PTS Statistik.

har de budgeterat för att ansluta ca 350 villor under 2014 vilket är i paritet med 2013.

De projekt som är grovt planerade att genomföras i Östersund under detta år är bland annat nybyggen med fiber i tomtpris på Stadsdel Norr Jägarvallen och nybyggen med fiber i tomtpris på Mosebacken, Frösön.

Jämtkraft menar att det för ny infrastruktur i stadsmiljön rör sig om helt andra kostnadsnivåer då det innebär asfaltsgrävning med höga återställnings- kostnader osv.

Jämtkraft eftersträvar samförläggning där det finns möjlighet till lönsamhet såväl inom Jämtkraft koncer- nen som med övriga aktörer.

Östersund Totalt 2008, 2009, 2010, 2011, 2012												
Andel med tillgång till bredband via:	Befolkning						Arbetsställen[1]					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Trådbunden eller trådlös access [2]	99,98%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	99,92%	99,97%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Trådbunden access	97,01%	97,53%	97,82%	97,11%	97,32%	97,52%	92,64%	94,10%	94,44%	93,74%	95,33%	95,32%
Fibernet [3] [9]	59,20%	57,78%	60,12%	50,77%	55,28%	59,24%	59,56%	59,29%	60,99%	47,81%	54,25%	58,96%
Kabel-TV [4] [9]	41,49%	40,97%	42,15%	33,70%	33,09%	36,80%	33,97%	34,46%	35,32%	26,82%	27,29%	31,49%
xDSL [5]	92,63%	92,66%	93,83%	91,36%	91,39%	91,44%	84,72%	84,96%	87,04%	83,87%	86,47%	86,22%
Trådlös access	99,91%	99,98%	99,98%	100,00%	100,00%	100,00%	99,76%	99,92%	99,95%	100,00%	100,00%	100,00%
Trådlöst bredband via HSPA [6]	0,01%	89,12%	99,68%	99,69%	99,66%	99,68%	0,03%	82,69%	99,17%	99,39%	99,60%	99,61%
Trådlöst bredband via CDMA 2000 [7]	99,91%	99,97%	99,98%	100,00%	100,00%	100,00%	99,76%	99,92%	99,92%	100,00%	100,00%	100,00%
Trådlöst bredband via LTE [8]				0,00%	75,81%	95,19%				0,00%	71,12%	91,95%
Tillgång till minst (faktisk hastighet):												
1 Mbit/s			100,00%	100,00%	100,00%	100,00%			100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
3 Mbit/s [9]				99,91%	99,88%	99,90%				99,68%	99,83%	99,87%
10 Mbit/s [9]				88,83%	94,23%	98,63%				83,14%	91,08%	97,26%
50 Mbit/s [9]				61,94%	64,13%	67,89%				56,88%	60,49%	66,12%
Bakgrundsinformation:												
Antal[10]	58570	58670	58895	59117	59397	59371	7586	7662	7733	7525	7458	7741

Tabell 1 visar PTS statistik – andel med tillgång till bredband i Östersund

3.4. Jämtkrafts utbyggnadsplaner för bredband

I intervjuer med ansvariga på Jämtkraft, se referenser 6.1, framkommer att Jämtkraft på landsbygden har uppnått möjlig nivå utifrån de presumtiva kundernas intresse.

Framåt är det upp till respektive byalag att söka bidrag och ansvara för att bygga byanät som sedan ansluts till Jämtkrafts fibernet. Jämtkraft bistår med anslutning till områden/byar utifrån beslutad investeringsbudget och områdets/byns intressegrad.

Jämtkraft har inte tagit fram några egna planer för fortsatt utbyggnad av byar de närmaste åren. Däremot

En fortsatt fiberutbyggnad för att nå de övergripande målen till 2020 kräver nya finansiella resurser. Nätägaren Jämtkraft säger att den egna investeringsförmågan inom detta område är begränsad då anslutning av hushåll är en lågmarginalaffär och intäkterna skall delas med tjänsteleverantör och kommunikationsleverantör.

Jämtkraft uppger att de följer gällande krav för upprätthållande av säkerhet och robusthet för denna viktiga samhällsfunktion och driftpartnern Eltel arbetar regelbundet med att se över och bygga om där det behövs för att få ett mera driftsäkert nät.

Under 2014 planeras ett omfattande arbete med att förnya och förbättra den hårdvarupark som stödjer nätverksinfrastrukturen. Detta görs både för att förbättra driftsäkerheten och för att möjliggöra nya

tjänster till slutkunden t.ex. 3-play (trippelplay) och Gig-tjänster.

3.5. Telias ut- och ombyggnadsplaner för bredband

Se även bilaga 3, Telia Pressrelease, 2013-05-17 där nedanstående text är hämtad.

Telia miljardsatsar för att förbättra svenskarnas mobila kommunikation både i glesbygd och i tätort. Satsningen innebär ökad geografisk täckning, högre datahastigheter och förbättrad talkvalitet i mobilnätet.

Nätet för höghastighetssurf (4G) kommer få samma täckning som Telias mobilnät idag har för taltrafik (GSM). För att förbättra också för de kunder som har mobiltelefoner, plattor och bärbara PC utan 4G-stöd, kommer även 3G-nätet byggas ut och få samma täckning som GSM.

Fakta om Telias satsning på det svenska mobilnätet

- Kunderna kommer att få betydligt högre surfhastigheter i hela landet oavsett om de har en 3G-mobil, 4G-mobil eller surfplatta.
- Inomhustäckning och talkvalitet kommer att bli bättre.
- Både 4G- och 3G-nätet kommer att få samma täckning som GSM-nätet redan har d.v.s. mer än 99 procent av befolkningen (2014) och mer än 90 procent av landets geografiska yta (2015). 3G-utbyggnaden kommer främst att ske i Telias egen regi.
- I samband med utbyggnaden & förstärkningen av nätet kommer ny hårdvara att installeras i samtliga basstationer i GSM-nätet. Den nya hårdvaran har bättre prestanda och kan därmed ge en ännu bättre talkvalitet.
- I Östersunds kommun satsar Telia på 4G samtidigt som de bygger ut 3G-nätet och moderniserar hela 2G/GSM-nätet.

Ort	Tidplan
Brunflo	Q3 2014
Häggenås	Q3 2014
Lit	Q3 2014
Marieby	Q1 2014
Ope	Q1 2014
Optand	Q1 2014
Orrviken	Q3 2014
Tandsbyn	Q3 2014
Östersund	Q1 2014

Tabell 2 visar Telias 4G-satsning fram till 2015

3.6. Tele2s ut- och ombyggnadsplaner för bredband

Teknik	Mål	Åtgärd
2G	99% befolkningstäckning.	Genom att byta ut basstationer av fabrikat Motorola till Huawei finns numera Edge och 4 ggr högre datahastighet.
3G	99% befolkningstäckning.	Idag äger Tele2 tillsammans med Telia 6 700 basstationer. Dessa kommer att utökas med 150 basstationer under 2014 och 200 under 2015.
4G	99% befolkningstäckning.	3600 basstationer (200 stycken med LTE 2600) och en högsta kapacitet på 60 Mbit. LTE 900 på alla basstationer.

Tabell 3 visar Tele2s utbyggnadsplaner inom Sverige för att förbättra tillgängligheten för de olika mobila accessteknikerna

Se även bilaga 4, Tele2.

3.7. Teracom (Comet Networks) ut- och ombyggnadsplaner för bredband

Teracom (Comet Networks) sålde bredbandsverksamheten till CSIT (Quadracom) 2009 och har därmed inga utbyggnadsplaner. Quadracom sålde i december 2013 näten till Telia Sonera.

3.8. Skanovas ut- och ombyggnadsplaner för bredband

Enligt Skanova är syftet att aktörerna tillsammans ska uppnå regeringens mål om 100 Mbit/s till minst 90% till 2020 så kostnadseffektivt som möjligt. Där fiber förläggas skapas även möjligheter för 4G.

Därför anser de att samförstånd och samplanering är nyckeln till framgång. De menar även att de kommersiella förutsättningarna på nätägarnivå försämrats för samtliga parter vid parallell infrastruktur.

För att sänka byggkostnaderna vill Skanova ha stor frihet i planeringen med förenklade grävtilstånd och möjlighet till alternativa schaktmetoder t.ex. möjligheter att spårfräsa och återställa asfalt i så små volymer som möjligt för att snabba på arbetet och sänka kostnader.

För att uppnå detta behöver Skanova ett bra samarbete med kommunen. Det kan även gälla samförläggning i samband med exempelvis. VA-schakter eller beläggningsarbete i vägar.

I de fall kommunen har kanalisation eller fibernät som Skanova kan köpa underlättar det ofta utrullningen. Skanova har en modell som ger kommunen fritt nät för förvaltningen under en överenskommen tid.

FMO områden (FiberMarknadsOmråden) är Skanovas paketering av fiberutbyggnad där fiberanslutning för företag eller kommunal verksamhet erbjuds till fasta priser. Se även Ortsförteckning-Skanova-Fiber 2009-ver V på nedanstående länk.

<https://www.skanova.se/dms/skanova/Dokument/Produktdokument/Skanova-Fiber-2009/Ortsfor-teckning-Skanova-Fiber-2009-ver-V.pdf>

Mer information om Skanovas tjänster för kommuner finns på deras hemsida.

<https://www.skanova.se/Kommuner.html>

3.9. Telenors ut- och ombyggnadsplaner för bredband

Under åren 2014-2016 kommer mobiltäckningen förstärkas med hjälp av nya basstationer i hela landet. När utbyggnaden är klar ska det gemensamma 2G/4G-mobilnätet täcka cirka 90% av Sveriges yta, från dagens 70%. Det är en storsatsning som ska öka täckningen i hela landet, men särskilt i norra Sverige.

Se även bilaga 5, Telenor

3.10. Tre:s ut- och ombyggnadsplaner för bredband

Med ca 7 400 basstationer täcker nätet 98,5% av Sveriges befolkning. 70% av befolkningen har tillgång upp till 32 Mbit/sek. I dagsläget finns enligt Tre:s hemsida inga utbyggnadsplaner i Jämtlands län.

Se även bilaga 6, Tre

3.11. Tillgängliga stödformer för finansiering

Det finns olika typer av stödformer för bredbandsutbyggnad. En del av stöden är kopplade till strukturfonder. Arbete pågår för närvarande med att se över strukturfonderna. Det som nämns här är det aktuella dagsläget.

För att vara berättigad att söka offentliga stödmedel ställs i de flesta fall kravet att bynätet ska vara öppet och säkert. Med öppet avses att flera nätoperatörer ska kunna använda nätet samtidigt, det vill säga kunna hyra in sig i nätet. Med säkert nät avses att

nätet ska följa gängse standarder och de branschnormer som finns för att drift ska kunna garanteras.

3.11.1 Kanalisationsstöd

Kanalisationsstöd är ett statligt stöd som ges till projekt som anlägger tomrör (kanalisation) för bredband. Stödet kan sökas av kommuner, företag, samfällighetsföreningar, ekonomiska föreningar eller privatpersoner.

Ansökan om stöd görs till Länsstyrelsen.

3.11.2 Post och Telestyrelsen(PTS)

PTS kan ge stöd för medfinansiering till etablering av ny IT-infrastruktur som möjliggör hög överföringskapacitet eller kanalisation för sådan infrastruktur.

Byalag och andra lokala utvecklingsgrupper kan söka stöd för att bygga bredband genom landsbygdsprogrammet och kanalisationsstödet (stöd för att lägga tomrör som man sedan kan dra fiber i).

PTS kan vara med och medfinansiera dessa bredbandsprojekt. Syftet med medfinansieringen är att det ska vara enklare att komma igång med bredbandsprojekt på landsbygden.

Mer information om villkor och ansökan finns på:

<http://pts.se/sv/Privat/Internet/Bredband-ADSL/Bredbandsstod-for-landsbygden/>

3.11.3 ROT-avdrag

ROT-avdrag innebär att privatpersoner kan dra av hälften av arbetskostnaderna vid t ex grävning för bredband på tomten samt installation av bredband till huset. En förutsättning är att huset är taxerat som "småhus". Observera, att det är grävmaskinistens arbetstid i timmar, som det går att göra avdrag för, alltså inte för grävmaskinen. Ansökan om avdrag görs av entreprenören till Skatteverket.

3.11.4 Bygdemedel

Bygdeavgiftsmedel är bidrag till bygder som direkt eller indirekt berörs av reglerade vattendrag för vattenkraft. Dessa medel kan enligt gällande förordning användas till "investeringar för ändamål som främjar näringsliv eller service i bygden eller annars är till nytta för denna". Det innebär att bygdemedel kan användas för investeringar i bredband.

Det är kommunerna som prioriterar bland inkomna ansökningar. Länsstyrelsen följer i de flesta fall kommunernas prioriteringar.

Ansökan från allmänna bygdemedelsfonden görs till Länsstyrelsen senast den 31 januari varje år.

<http://www.lansstyrelsen.se/jamtland/SiteCollecti->

3.12. Stöd kopplade till strukturfonder

Förutom ovanstående stödformer kan det finnas möjlighet att få stöd från olika strukturfonder. Det pågår för närvarande ett strukturfondsarbete och det är ännu inte klart. I dagsläget ser de stöd som kan sökas inom detta område ut så här:

3.12.1 Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (Tillväxtverket)

Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (ERUF) syftar till att skapa konkurrenskraft på regional nivå, exempelvis genom infrastruktursatsningar. Information om ERUF finns hos Tillväxtverket.

Fonden kan vara aktuell för större bredbandsprojekt, till exempel för investeringar i det stomnät som byanätet sedan ansluts till. Offentlig medfinansiering krävs.

3.12.2 Landsbygdsprogrammet (Jordbruksverket)

Stödet kan användas för att dra nytt bredband, uppgradera befintligt bredband samt underlätta tillgång till bredband. Stödet kan sökas av organisationer, ideella och ekonomiska föreningar, byalag och kommuner.

Ansökan om stöd görs hos Länsstyrelsen. Offentlig medfinansiering krävs.

3.12.3 Leader (Jordbruksverket)

Leader är en metod för landsbygdsutveckling och kan användas i hela Sverige. Etablerandet av byanätsprojekt och förstudier kan finansieras genom Leader. Information om ansökningsförfarande finns hos Länsstyrelsen

4. Handlingsplan

Många olika typer av aktiviteter måste genomföras för att de definierade målen för Östersunds kommun ska uppfyllas.

De aktiviteter som är nödvändiga för måluppfyllelse redovisas nedan.

Aktivitet	Beskrivning	Ansvarig funktion	Klart
4.1 Tillsätta funktion för bredbandsfrågor	En ansvarig samordnare med uttalat ansvar, befogenheter och mandat att driva frågan och vara ansiktet utåt. Nätverk med kompetenser inom olika områden (IT, näringslivs- och landsbygdsutveckling, markfrågor). Använd de kompetenser som finns i kommunen i dag.	Kommundirektör	2014
4.2 Finansiering	Utgångspunkten är att marknadskrafterna ska ansvara och finansiera fortsatt utbyggnad. För landsbygden kommer ambitionsnivån i statlig medfinansiering att avgöra utbyggnadstakten. För tätorten Östersund finns det i dag ingen möjlighet till statlig finansiering. I kapitel 3.9 och 3.10 redovisas de nuvarande stödformerna. <ul style="list-style-type: none"> Kommunen ska vara aktiv i sin bevakning av de stödinsatser som finns vid varje tidpunkt för att stimulera och stödja initiativ och intressenter. Bevaka resultatet av den utredning som regeringen föreslår i sin statsbudget för 2014 som ska se över möjligheterna att effektivisera användningen av den statligt ägda bredbandinfrastrukturen. Kommunen ska vara drivande i att nyttja de stödinsatser som finns vid varje tidpunkt, och koppla aktivt arbete med bredbandsutbyggnad till kommunens övriga handlingsprogram och strategier, till exempel tillväxtplan och landsbygdsstrategi. Särskilt fokus ska läggas på att engagera befintliga byföreningar och civilsamhälle i arbetet med bredbandsutbyggnad. 	Ansvarig samordnare	Kontinuerlig bevakning
4.3 Öka samverkan	<ul style="list-style-type: none"> Samverka i olika externa forum med Jämtkraft, Skanova eller andra infrastrukturaktörer, byalag, andra kommuner, regioner, länsstyrelse, SKL. Delta i befintliga interna forum för att föra in bredbandsperspektivet. Medverka aktivt i forum för grävsamverkan. Bilda ett bredbandsforum regionen med bred kompetens. Bilda ett forum där kompetensen hos teknikintensiva och kommunikationskrävande företag tas tillvara. 	Ansvarig samordnare Kompetens från internt nätverk Samhällsbyggnad Länsstyrelsen Näringslivskontoret	Kontinuerligt Kontinuerligt 2014 2014 2014

Aktivitet	Beskrivning	Ansvarig funktion	Klart
4.4 Utveckla fler e-tjänster	<ul style="list-style-type: none"> Undersök vilka E-tjänster som kan utvecklas för att utöka servicen till kommunens medborgare. 	Kommundirektör	2014
4.5 Nyttja kommunens möjligheter som servicegivare (beställare)	<p>Visa med praktisk verksamhet på den nytta som kan åstadkommas med bredband. För att förbättra förutsättningarna för bredbandsanvändning hos medborgare och företag bör kommunen använda sin främjanderoll, som ligger i kommunens eget användande av bredbandsbaserade samhällstjänster (e-hälsa och välfärdsbredband).</p>	Kommundirektör	Vid upphandlingar
4.6 Skapa dialog	<p>Bredbandsstrategin bör kommuniceras med kommunens invånare, näringsliv och företag. Det är viktigt att allmänheten kan följa arbetet med bredbandsstrategin.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ta fram kommunikationsplan för arbetet Utse ansvarig för att driva arbetet 	Kommundirektör	Kontinuerligt 2014 2014
4.7 Öka medborgarinflytandet	<p>Det är viktigt att aktiviteterna svarar upp mot de behov som finns hos medborgarna. Detta kan förändras över tid.</p> <ul style="list-style-type: none"> Skapa fokusgrupper och lyssna på behov kontinuerligt. Genomför kartläggningar för att ta reda på hur väl medborgarnas behov tillgodoses i dagsläget. 	Ansvarig samordnare	Se mätplan
4.8 Bidra aktivt till att öka tillgängligheten	<ul style="list-style-type: none"> Ta fram ett informationsmaterial som riktar sig till bredbandsmarknadens aktörer. Det ska innehålla kommunens policy, rutiner och villkor vad gäller vad gäller åtkomst till kommunens mark och tillstånd för grävning, entreprenadarbeten samt grävsamordning inom kommunen. Utarbeta riktlinjer för bredband vid nybyggnation (nya bostadsområden, enstaka privata fastigheter, allmännyttan, kommunala satsningar). Underlätta processen för grävstillstånd i stadsmiljö. Se över regler, rutiner och ersättningsnivåer för återställning av mark i stadsmiljö. 	Förvaltningschef samhällsbyggnad Förvaltningschef samhällsbyggnad Förvaltningschef samhällsbyggnad Förvaltningschef samhällsbyggnad	2014 2014 2014 2014
4.9 Implementera bredbandsstrategin	Följ upp att bredbandsstrategin implementeras genom att brytas ned till aktiviteter vid framtagande av kommunens samtliga planer, program och strategier.	Ansvarig samordnare	Kontinuerligt

5. Uppföljning och utvärdering

Handlingsplanen ska vara ett levande dokument som uppdateras genom beslut i Kommunstyrelsens utvecklingsutskott årligen. I samband med detta lämnas en uppföljningsrapport. Strategin ska revideras 2016 och 2018.

5.1. Mätplan

Mätplanen beskriver hur resultatet av bredbandsstrategin ska mätas. Den beskriver vilka parameterar som ska följas upp samt vilka metoder som ska användas för att mäta dessa parametrar. Den innehåller också en en tidplan.

5.1.1 Syfte med mätplanen

För att erhålla verifierad och säker information som ger en solid grund för beslut om vidareutveckling av bredbandsstrategin behöver mätaktiviteter planeras. Mätplanen är ett instrument för att följa upp aktiviteterna på ett strukturerat sätt.

5.1.2 Mål med mätplanen

Att kontinuerligt mäta och utvärdera bredbandsstrategin för att följa upp hur väl de uppsatta målen i bredbandsstrategin uppfylls.

Förstå målgruppernas behov och krav samt utvärdera hur väl bredbandsstrategin tillgodoser deras behov och krav.

5.1.3 Parametrar som bör följas upp

En rad olika saker ska fungera på ett bra sätt för att effekterna med bredbandsstrategin ska kunna uppnås. Dessa parametrar bör följas upp.

- Målgruppernas tillgänglighet till bredband
- Målgruppernas behov och krav
- Nya stödformer

5.1.4 Metoder

- Besökarkartläggning på webbplatsen, där bredbandsstrategin finns - vem besökaren är, vad besökaren vill ha information om, hur nöjd besökaren är med innehållet mm.
- Tillgänglighetstester
- Statistik från PTS
- Benchmark med andra kommuner.
- Samråd med lokala utvecklingsgrupper.
- Konsumentenkäter för att fånga medborgarnas behov och beteende.

5.1.5 Tidplan

Aktivitet	Frekvens	Ansvarig
Besökarkartläggning	En gång per år	Samordnare
Statistik från PTS	Var sjätte månad	Samordnare
Tillgänglighetstest	Vart tredje år	Samordnare
Benchmark med andra kommuner	Vart tredje år	Samordnare
Samråd med lokala utvecklingsgrupper	Vart tredje år	Samordnare
Enkät till medborgarna	Vart tredje år	Samordnare

6. Referenser och källförteckning

6.1. Referenser

Namn	Roll/Organisation	Forum
Ann Rydén	Förvaltningschef serviceförvaltning	Workshop 5/12
Anette Tandberg	Regionchef Företagarna	Intervju
AnnSofie Andersson	Kommunalråd	Intervju
Bengt Marsh	Kommundirektör	Intervju, Workshop 5/12
Bert-Olof Åkerström	F.d. Biträdande kommundirektör	Intervju
Björn Adolfsson	Tele 2	Mejlkontakt
Camila Buzaglo	Kommunikationsansv TeliaSonera	Mejlkontakt
Carina Asplund	Kommunalråd	Workshop 5/12
Eva Rodin-Svantesson	IT-strateg, Kommunens projektgrupp	Avstämningsmöten, Workshop 5/12
Ghada Hanna	Quadracom	Mejlkontakt
Håkan Lundgren	Jämtkraft	Mejlkontakt
Ingrid Mars	Näringslivssekreterare, Kommunens projektgrupp	Avstämningsmöten
Ing-Marie Jirhed	Regionchef Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)	Intervju
Jan Molde	Länsstyrelsen	Workshop 5/12
Johan Lindberg	Tele 2	Mejlkontakt
Johan Redhe	Tillväxtchef	Workshop 5/12
Jörgen Lindholm	Skanova	Mejlkontakt
Jörgen Persson	Jämtkraft	Mejlkontakt
Krister Frykberg	Särskild handläggare, Kommunens projektgrupp	Avstämningsmöten, Workshop 5/12
Lars Liljedahl	Förvaltningschef vård och omsorg	Workshop 5/12
Lotta Darlin	Teracom	Mejlkontakt
Maria Stenhammar	Näringslivssekreterare, Kommunens projektgrupp	Avstämningsmöten, Workshop 5/12
Nils Johansson	Jämtkraft	Mejlkontakt
Ola Toftegaard	Regionchef Svenskt Näringsliv	Intervju
Oscar Holmström	PTS	Mejlkontakt
Peter Fahlén	Recall	Workshop 5/12

6.2. Källförteckning

- Budgetdirektiv 2014
- IT-infrastrukturprogram för Östersunds kommun 2008-2013
- Tillväxtprogrammet – avstämning mot nytt program Översiktsplanen – avstämning mot nytt utställningsförslag Landsbygdsprogrammet
- Regionala bredbandsstrategin för Jämtlands län
- Regional utvecklingsstrategi (RUS) Regional utvecklingsplan (RUP) SKL:s strategi för e-Samhället
- Bredbandsguiden – en handbok för kommuner
- Bredbandsstrategi för Sverige
- IT i människans tjänst- en digital agenda för Sverige
- Bredband på landsbygd
- En statlig telekominfrastruktur - övergripande genomgång av möjligheter och utmaningar, Deloitte 17 januari 2014

Kommunledningsförvaltningen

Östersunds kommun, 831 82 Östersund.

Telefon: 063- 14 30 00. Fax: 063 14 40 00. www.ostersund.se

